

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Навчально – науковий інститут економіки
Фінансово-економічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і аудиту

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
кваліфікаційної роботи ступеню **магістра**
(бакалавра, магістра)

студента Борблик Ганна Андріївна
(ПІБ)

академічної групи 071М-23-1
(шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»
(офіційна назва)

на тему: «Організація і методика обліку і аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів (на прикладі ТОВ РФП «ІНВЕСТОР»)»
(назва за наказом ректора)

	Прізвище, ініціали	Оцінка	Підпис
Керівник роботи	Усатенко О.В.		
Рецензент			
Нормоконтроль	Усатенко О.В.		

Дніпро

2024

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри
міжнародних відносин
і аудиту

Пашкевич М.С.

_____

(прізвище, ініціали)

«__» _____ року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню роботи ступеню магістра
(бакалавра, магістра)

Студенту Борблик Г.А. академічної групи 071М-23-1
(прізвище та ініціали) (шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(код і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»

(офіційна назва)

на тему:

«Організація і методика обліку і аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів (на прикладі ТОВ РФП «ІНВЕСТОР»)»

затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від _____

№ _____

Розділ	Зміст	Термін
1	ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ ОБЛІКУ І АУДИТУ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА РЕМОНТУ АВТОТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ	30.09.2024 р.
2	ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА РЕМОНТУ АВТОТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ	31.10.2024 р.
3	ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА РЕМОНТУ АВТОТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ	30.11.2024 р.

Завдання видано

_____

Усатенко О.В.

(прізвище, ініціали)

Дата видачі 01.09.2024 р.

Дата подання до екзаменаційної комісії 02.12.2024 р.

Прийнято до виконання

_____

Борблик Г.А.

(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка: 60 с., 15 рис., 15 табл., 1 додаток, 30 джерел.

АУДИТ, ТЕХНІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ, РЕМОНТ, АВТОТРАНСПОРТНІ ЗАСОБИ, ОБЛІК, НОРМАТИВНІ ВИМОГИ, ЕФЕКТИВНІСТЬ, КОНТРОЛЬ, ПРОЗОРИСТЬ, ОПТИМІЗАЦІЯ ВИТРАТ

Предмет дослідження - питання організації та методики обліку і аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів.

Об'єкт дослідження - дослідження кваліфікаційної роботи є система обліку і аудиту ТОВ РФП «ІНВЕСТОР».

Мета роботи - обґрунтування теоретичних положень, а також розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення організації та методики обліку і аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів.

Проаналізовано нормативно-правове забезпечення обліку в Україні, що включає діючі законодавчі акти та стандарти. У підрозділі 2.2 висвітлено особливості бухгалтерського та податкового обліку, що стосуються витрат на обслуговування та ремонт автомобілів. У підрозділі 2.3 запропоновано шляхи удосконалення організації та методики обліку, які сприятимуть підвищенню ефективності управління

Результати та їх новизна - використання спеціалізованого програмного забезпечення для ведення обліку технічного обслуговування та ремонту; інструкції щодо обліку витрат на різні види обслуговування та ремонту, а також критерії для капіталізації витрат або віднесення їх до операційних.

Практичне значення результатів роботи полягає в тому, що їх використання дає можливість розробити рекомендації з удосконалення обліку та аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів відповідно до сучасних умов господарювання. Отримані результати спрямовані на підвищення достовірності, оперативності та аналітичності обліку на підприємстві.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ ОБЛІКУ І АУДИТУ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА РЕМОНТУ АВТОТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ	9
1.1. Теоретичні аспекти діяльності ТОВ РФП «ІНВЕСТОР»	9
1.2. Проблеми організації і методики обліку і аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів	11
Висновки до розділу 1	17
РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА РЕМОНТУ АВТОТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ	18
2.1. Нормативно-правове забезпечення організації та методики обліку технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів в Україні	18
2.2. Бухгалтерський та податковий облік технічного обслуговування та ремонту автомобіля	21
2.3. Удосконалення організації та методики обліку технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів	33
Висновки до розділу 2	36
РОЗДІЛ 3 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА РЕМОНТУ АВТОТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ	38
3.1. Мета та завдання аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів	38
3.2. Методика аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів	41
3.3. Удосконалення організації та методики аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів	48
Висновки до розділу 3	52
ВИСНОВКИ	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	54
ДОДАТКИ	60

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасному світі кількість автотранспортних засобів постійно збільшується, це створює необхідність в ефективній організації технічного обслуговування (ТО) та ремонту, щоб забезпечити безпеку на дорогах і продовжити термін служби техніки. Витрати на ТО та ремонт є суттєвою статтею витрат підприємств, що займаються транспортними перевезеннями або мають власні автопарки. Грамотний облік цих витрат дозволяє оптимізувати витрати на експлуатацію транспорту та забезпечити ефективне управління ресурсами. Існує чимало нормативно-правових актів, що регулюють технічний стан транспортних засобів, включаючи вимоги до проведення технічного обслуговування та ремонту. Відповідність цим стандартам потребує організації належного контролю та аудиту процесів, щоб уникнути санкцій і забезпечити безперебійну роботу автопарків. Із розвитком інформаційних технологій підприємства мають можливість автоматизувати процеси обліку витрат на технічне обслуговування та ремонт, що підвищує ефективність управління. Для цього необхідна розробка сучасних методик обліку та впровадження програмних продуктів.

Отже, актуальність цієї теми впливає з необхідності забезпечити ефективне управління витратами на ТО і ремонт автотранспорту, підвищити безпеку на дорогах, дотримуватися екологічних стандартів і використовувати сучасні технології для оптимізації процесів обліку та аудиту.

Дослідженням питань організації та методики обліку і аудиту технічного обслуговування (ТО) та ремонту автотранспорту займалися багато вітчизняних вчених, серед яких варто визначити Гнезділову О.М., яка досліджувала організацію обліку та аналізу роботи транспортних засобів аграрних підприємств [1], Кобу О.В. - дослідження обліку витрат на утримання і експлуатацію автотранспорту на підприємстві [2], Пушкарь І.В. - дослідження переваг інноваційних методів управлінського обліку у контексті стратегічного управління витратами [3], Стельмащук А.М. - раціональне транспортне

обслуговування сільськогосподарських підприємств [4], Костишин Н.С. - дослідження особливостей аудиту автотранспортних підприємств [5].

Однак, дослідження напрацювання вчених показало, що недостатньо розкриті питання організації та методики обліку та аудиту витрат на ТО .

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є обґрунтування теоретичних положень, а також розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення організації та методики обліку і аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів.

Для досягнення визначеної мети дипломного дослідження передбачається вирішення наступних завдань:

- проаналізувати нормативно-правове забезпечення обліку в Україні, що включає діючі законодавчі акти та стандарти;
- визначити особливості бухгалтерського та податкового обліку, що стосуються витрат на обслуговування та ремонт автомобілів;
- запропонувати шляхи удосконалення організації та методики обліку, які сприятимуть підвищенню ефективності управління;
- визначити мету та завдання аудиту, підкреслюючи його роль у забезпеченні точності облікових даних;
- описати методику проведення аудиту;
- удосконалити організаційні процеси аудиту для досягнення більшої ефективності.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є система обліку і аудиту ТОВ РФП «ІНВЕСТОР».

Предметом дослідження питання організації та методики обліку і аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети, вирішення завдань використано методи:

- аналіз - для розбору процесів організації обліку та аудиту на окремі елементи: витрати на технічне обслуговування (ТО), ремонт, матеріальні ресурси, праця, амортизація тощо;

- синтез - для об'єднання різних компонентів облікових і аудиторських процесів для формування цілісної картини і побудови ефективної системи управління;

- дедукція - для виведення конкретних висновків із загальних положень, , нормативних актів, які регулюють облік та аудит у транспортній галузі;

- метод порівняння - для порівняння різних методик обліку та аудиту ТО і ремонту автотранспортних засобів на різних підприємствах, що допомагає виявити переваги та недоліки існуючих систем, і знайти оптимальні підходи до організації процесів;

- емпіричний метод - для спостереження за реальними процесами обліку і аудиту на підприємствах, що займаються технічним обслуговуванням і ремонтом автотранспортних засобів. Цей метод допомагає зібрати фактичні дані для подальшого аналізу і виявлення потенційних проблем та шляхів їх вирішення

Наукова новизна одержаних результатів визначається тим, що за характером та змістом розглянутих проблем, а також об'єктом і предметом дослідження магістерська робота є комплексним дослідженням методології організації обліку і аудиту технічного обслуговування і ремонту автотранспортних засобів:

удосконалено:

- використання спеціалізованого програмного забезпечення для ведення обліку технічного обслуговування та ремонту, що дозволить забезпечити точність розрахунків і зменшити ймовірність людських помилок.

- інструкції щодо обліку витрат на різні види обслуговування та ремонту, а також критерії для капіталізації витрат або віднесення їх до операційних.

Практичне значення результатів роботи полягає в тому, що їх використання дає можливість розробити рекомендації з удосконалення обліку та аудиту технічного обслуговування і ремонту автотранспортних засобів відповідно до сучасних умов господарювання. Отримані результати спрямовані

на підвищення достовірності, оперативності та аналітичності обліку на підприємстві.

Апробація результатів магістерської роботи. Результати дослідження доповідалися та обговорювалися на VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін», 31 жовтня 2024 р. на базі кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету.

Публікації. За результатами досліджень опубліковано одна наукова праця – тези доповіді у збірниках матеріалів науково-практичної конференції.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ ОБЛІКУ І
АУДИТУ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА РЕМОНТУ
АВТОТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

1.1 Теоретичні аспекти діяльності ТОВ РФП «ІНВЕСТОР»

Товариство з обмеженою відповідальністю регіональне фондове підприємство «ІНВЕСТОР» зареєстровано за адресою: Україна, 49000, Дніпропетровська область, місто Дніпро, вулиця Короленка, будинок 37, квартира 10. Дата заснування: 03.11.1997 р.

Основні відомості про підприємство наведені у Таблиці 1.1:

Таблиця 1.1

Основні відомості про підприємство ТОВ РФП «ІНВЕСТОР»

Повна назва	Товариство з обмеженою відповідальністю регіональне фондове підприємство «ІНВЕСТОР»
Адреса	Україна, 49000, Дніпропетровська область, місто Дніпро, вулиця Короленка, будинок 37, квартира 10
Дата заснування	03.11.1997
Код ЄДРПОУ	25003956
Власник	Маласай Сергій Володимирович
Розмір зареєстрованого капіталу	60 154 грн
Види діяльності	Основний: 45.20 Технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів

	Інші: 45.32 Роздрібна торгівля деталями та приладдям для автотранспортних засобів 47.30 Роздрібна торгівля пальним 63.99 Надання інших інформаційних послуг, н.в.і.у.
--	--

Основні фінансові показники діяльності показані у Таблиці 1.2:

Таблиця 1.2

Основні фінансові показники діяльності ТОВ РФП «ІНВЕСТОР»

Показник	2022 р.	2023 р.
Дохід	386300 грн	102600 грн
Чистий прибуток	5700 грн	-34300 грн
Активи	194300 грн	112800 грн
Зобов'язання	158300 грн	94300 грн

На основі представлених фінансових показників діяльності ТОВ РФП «ІНВЕСТОР» за 2022 і 2023 роки можна зробити такі висновки:

- у 2023 році дохід компанії значно скоротився в порівнянні з 2022 роком: з 386 300 грн до 102 600 грн (зниження на 73,4%). Це свідчить про суттєве падіння виручки, що пов'язано з негативними ринковими умовами та зниженням обсягів операційної діяльності;

- якщо у 2022 році компанія мала чистий прибуток 5 700 грн, то у 2023 році зафіксовано чистий збиток у розмірі - 34 300 грн. Це відображає погіршення фінансового стану компанії та свідчить про збільшення витрат та інші фінансові труднощі;

- активи компанії також зменшились: з 194 300 грн у 2022 році до 112 800 грн у 2023 році (зниження на 41,9%). Це вказує на скорочення матеріальних або фінансових ресурсів компанії.

- зобов'язання компанії скоротилися з 158 300 грн у 2022 році до 94 300 грн у 2023 році (зниження на 40,4%). Хоча це позитивний аспект, оскільки компанія зменшила свої борги, це не компенсувало падіння доходів і прибутку.

Отже, ТОВ РФП «ІНВЕСТОР» у 2023 році зазнало суттєвого фінансового погіршення в порівнянні з 2022 роком. Зменшення доходу, чистого прибутку та активів разом із чистим збитком свідчить про проблеми в операційній діяльності компанії. Зменшення зобов'язань є позитивним аспектом, але загальний фінансовий стан компанії потребує поліпшення.

1.2 Проблеми організації і методики обліку і аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів

Організація та методика обліку і аудиту технічного обслуговування і ремонту автотранспортних засобів стикається з рядом проблем, які можуть негативно впливати на ефективність роботи підприємств (Рис.1.1):

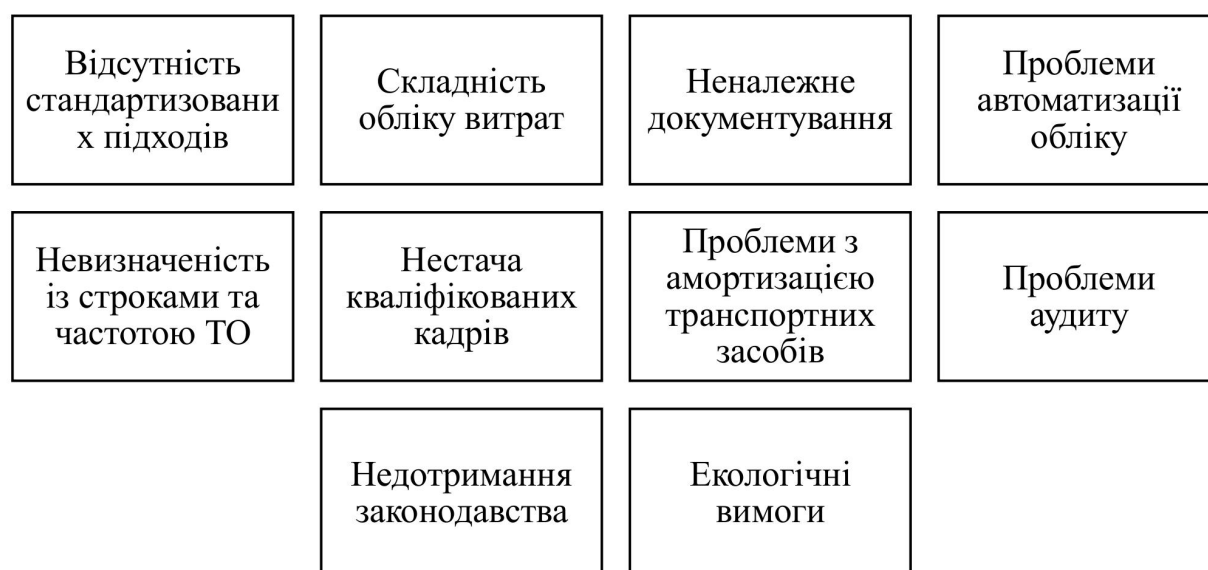

Рис. 1.1. Проблеми в організації та методики обліку і аудиту технічного обслуговування і ремонту автотранспортних засобів

В Україні питання обліку і аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів досліджувались різними вченими у галузі економіки,

бухгалтерського обліку та аудиту. Деякі з них зробили значний внесок у вивчення методичних підходів до обліку витрат, автоматизації обліку та аудиторських процедур у сфері транспортних підприємств. Серед вчених, які досліджували або писали на цю тему, можна виділити таких фахівців (табл.1.3):

Таблиця 1.3

Вчені, які досліджували питання організації та методології обліку і аудиту технічного обслуговування та ремонту автотransпортних засобів

Вчений	Проблеми, які досліджував
Захарченко В. В.	Досліджувала питання бухгалтерського обліку і аудиту в різних галузях, зокрема в транспортній сфері. Її праці стосуються методичних аспектів обліку витрат на ремонт і технічне обслуговування, а також питань управлінського обліку в автотransпортних підприємствах.
Кузьмін О. Є.	Досліджує питання управління автотransпортними підприємствами, зокрема організацію обліку витрат на ТО і ремонт, а також підходи до вдосконалення внутрішнього аудиту на підприємствах транспортної галузі.
Ткаченко Н. М.	Досліджує проблеми обліку витрат у різних галузях економіки, включаючи транспортну. Її праці включають методичні підходи до обліку витрат на технічне обслуговування автотransпорту, а також проблеми автоматизації облікових процесів.

Єфіменко В. І.	Розробляв методологічні підходи до організації управлінського обліку на підприємствах транспортної галузі.
Головащенко О.В.	Дослідження спрямовані на вдосконалення системи обліку витрат на ТО і ремонт автотранспорту та питання управлінського обліку.
Пушкар М. С.	Займається дослідженнями у сфері обліку та аудиту, включаючи витрати на технічне обслуговування та ремонт автотранспорту. Його роботи присвячені питанням удосконалення управлінського обліку та аудиторських підходів.
Швець А. М.	Займається питаннями контролю за витратами на технічне обслуговування і ремонт автотранспортних засобів.

Складено за [6-12]

Ці вчені та інші дослідники зробили вагомий внесок у розвиток методик обліку і аудиту витрат на технічне обслуговування і ремонт автотранспортних засобів. Їхні праці стосуються як практичних аспектів обліку, так і методологічних проблем, що виникають під час проведення аудиту на підприємствах транспортної галузі.

Проаналізуємо наявні проблеми з запропонованими дослідниками рішеннями у Табл. 1.4:

**Наявні проблеми в організації та методології обліку і аудиту
технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів з
запропонованими дослідниками рішеннями**

Проблема	Рішення
<p>Багато підприємств використовують власні методики обліку ТО і ремонту, які не завжди відповідають загальноприйнятим стандартам бухгалтерського обліку або не стандартизовані на рівні галузі. Це ускладнює порівняння даних між підприємствами і створює труднощі під час аудиторських перевірок.</p>	<p>Розробка єдиних методичних рекомендацій і стандартів обліку для підприємств, що здійснюють технічне обслуговування та ремонт автотранспорту.</p>
<p>Витрати на ТО і ремонт АТЗ можуть бути розподілені між різними видами витрат (матеріальні, трудові, амортизаційні), що ускладнює їх точний облік. Часто важко точно визначити, яка частка витрат пов'язана з регулярним обслуговуванням, а яка - з ремонтом після поломки.</p>	<p>Використання автоматизованих систем обліку, що дозволяють детальніше відстежувати кожен вид витрат за об'єктами.</p>
<p>Недостатнє або некоректне ведення документації щодо ТО і ремонту, як-от робочих нарядів, актів виконаних робіт, накладних на запчастини, може призвести до викривлення даних у бухгалтерському обліку і створити проблеми під час аудиту.</p>	<p>Запровадження системи суворої звітності та інструкцій для співробітників, відповідальних за оформлення документів.</p>
<p>Багато підприємств використовують застарілі програмні продукти або взагалі ведуть облік вручну, що збільшує ризики</p>	<p>Впровадження сучасних інформаційних систем (ERP-систем), що автоматизують облік, знижують кількість помилок та</p>

помилки і уповільнює процес обліку витрат на ТО і ремонт.	покращують контроль над витратами.
Недостатньо чітке визначення графіків ТО може призводити до недообслуговування автотранспорту або надмірних витрат через надмірне технічне обслуговування. Відсутність стандартних підходів до планування ТО також ускладнює облік.	Розробка чітких графіків ТО, які враховують технічний стан транспортних засобів та їхні робочі показники, із впровадженням систем моніторингу стану АТЗ.
Наявність недостатньо підготовленого персоналу, як серед бухгалтерів і аудиторів, так і серед технічних працівників, може призвести до неправильного обліку або неналежного аудиту технічного обслуговування і ремонту автотранспорту.	Підвищення кваліфікації працівників та проведення тренінгів із сучасних методик обліку і аудиту.
Проведення аудиту витрат на ТО і ремонт є складним через велику кількість транзакцій, різнотипність витрат і складність визначення економічного ефекту від таких витрат. Аудитори часто стикаються з недостатністю інформації для повного аналізу витрат.	Впровадження чітких процедур внутрішнього аудиту для підготовки повного обсягу інформації для зовнішніх аудиторів.
Недостатнє знання або недотримання нормативно-правових актів, що регулюють технічне обслуговування та ремонт, може призвести до проблем з регуляторними органами.	Регулярне оновлення знань про нормативні вимоги і впровадження політик контролю за їх дотриманням на підприємстві.
Підприємства стикаються з новими вимогами щодо екологічних стандартів, особливо в контексті викидів шкідливих	Впровадження екологічно відповідальних практик обслуговування та врахування

речовин і утилізації відходів після ремонтних робіт. Це може створити додаткові складнощі для обліку та аудиту витрат на ремонт.	екологічних стандартів в облікових процесах.
--	--

Складено за [6-12]

Отже, проблеми, з якими стикається організація і методика обліку та аудиту технічного обслуговування і ремонту автотранспортних засобів, є комплексними. Вони охоплюють питання автоматизації облікових процесів, стандартів документування, кваліфікації персоналу та відповідності нормативним вимогам. Вирішення цих проблем вимагає впровадження сучасних технологій, підвищення кваліфікації кадрів та вдосконалення методичних підходів до обліку й аудиту.

Висновки до розділу 1

Дослідження теоретичні засади організації та методики обліку і аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів дозволило зробити наступні висновки:

1. Товариство з обмеженою відповідальністю регіональне фондове підприємство «ІНВЕСТОР» засновано у 1997 році, наразі основним видом діяльності є технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів. ТОВ РФП «ІНВЕСТОР» у 2023 році зазнало суттєвого фінансового погіршення в порівнянні з 2022 роком. Зменшення доходу, чистого прибутку та активів разом із чистим збитком свідчить про проблеми в операційній діяльності компанії. Зменшення зобов'язань є позитивним аспектом, але загальний фінансовий стан компанії потребує поліпшення.

2. Українські вчені та інші дослідники зробили вагомий внесок у розвиток методик обліку і аудиту витрат на технічне обслуговування і ремонт автотранспортних засобів. Їхні праці стосуються як практичних аспектів обліку, так і методологічних проблем, що виникають під час проведення аудиту на підприємствах транспортної галузі.

3. Проблеми, з якими стикається організація і методика обліку та аудиту технічного обслуговування і ремонту автотранспортних засобів, є комплексними. Вони охоплюють питання автоматизації облікових процесів, стандартів документування, кваліфікації персоналу та відповідності нормативним вимогам. Вирішення цих проблем вимагає впровадження сучасних технологій, підвищення кваліфікації кадрів та вдосконалення методичних підходів до обліку й аудиту.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА РЕМОНТУ АВТОТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

2.1 Нормативно-правове забезпечення організації та методики обліку технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів в Україні

Нормативно-правове забезпечення організації та методики обліку технічного обслуговування і ремонту автотранспортних засобів в Україні регулюється рядом законодавчих і підзаконних актів, які визначають правила бухгалтерського обліку, технічного обслуговування автотранспорту, а також загальні стандарти аудиту. На Рис. 2.1 наведемо основні правові акти, що регламентують ці процеси:

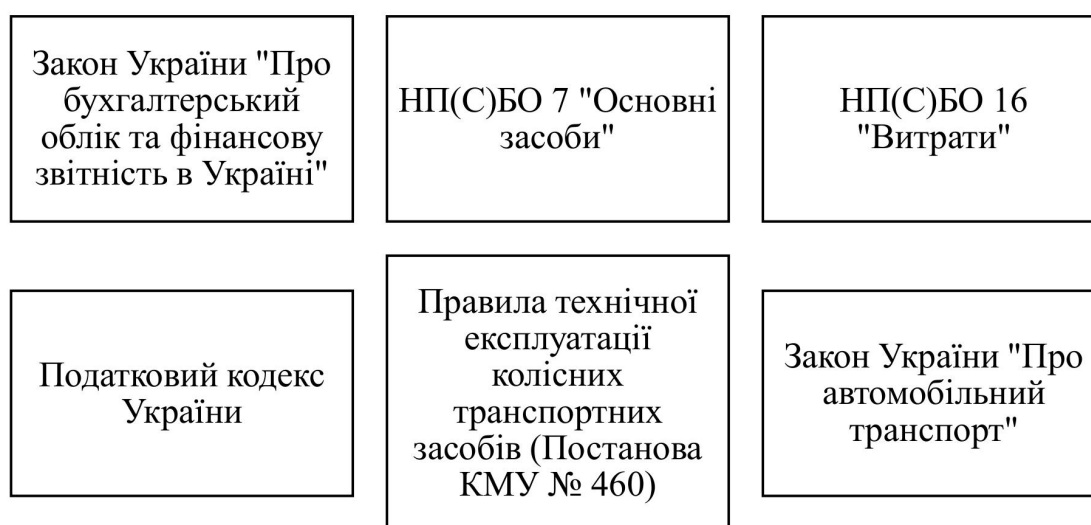

Рис. 2.1. Основні правові акти, що регламентують організацію та методику обліку технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів в Україні

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [13] - регулює загальні принципи ведення бухгалтерського обліку на підприємствах, включаючи облік витрат на технічне обслуговування та ремонт

автотранспортних засобів. Облік витрат на ремонт повинен здійснюватися згідно з вимогами стандартів, встановлених законодавством та Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (НП(С)БО).

Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (НП(С)БО):

- НП(С)БО 7 «Основні засоби» [14] регулює облік основних засобів, включаючи автотранспортні засоби, а також їхній ремонт і технічне обслуговування. Витрати на ремонт можна відображати в складі витрат підприємства, або капіталізувати в залежності від характеру ремонту (поточний або капітальний).

- НП(С)БО 16 «Витрати» [15] визначає, як обліковуються операційні витрати, зокрема витрати на технічне обслуговування та ремонт.

Податковий кодекс України [16] - регламентує податковий облік витрат на технічне обслуговування та ремонт, тобто регулюється відповідними положеннями Податкового кодексу, що визначають, які витрати можна враховувати при обчисленні податкового зобов'язання. У разі проведення капітального ремонту такі витрати можуть бути включені до складу податкових витрат або амортизовані.

Правила технічної експлуатації колісних транспортних засобів (Постанова КМУ № 460) [17] - встановлює вимоги до технічного обслуговування автотранспортних засобів, що впливає на організацію обліку цих операцій на підприємстві.

Закон України «Про автомобільний транспорт» [18] - регламентує загальні вимоги до експлуатації автомобільного транспорту, включаючи технічне обслуговування та ремонт, це включає регулювання безпеки дорожнього руху і належного технічного стану транспортних засобів.

Міжнародні стандарти аудиту (МСА) - для забезпечення належного контролю за обліком технічного обслуговування та ремонту, аудит витрат повинен відповідати вимогам міжнародних стандартів аудиту, які використовуються в Україні для проведення зовнішніх та внутрішніх аудитів.

Наказ Міністерства фінансів України № 372 [19] - встановлює правила щодо нарахування амортизації основних засобів, які включають автотранспортні засоби, та регулює порядок обліку витрат на їх технічне обслуговування.

Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту - визначає порядок проведення технічного обслуговування і ремонту дорожніх транспортних засобів і розповсюджується на юридичних та фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності, які здійснюють експлуатацію, технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів (за винятком тролейбусів, мопедів і мотоциклів) незалежно від форм власності.

Таким чином, нормативно-правове забезпечення обліку і аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів в Україні базується на поєднанні законодавчих актів щодо бухгалтерського обліку, стандартів аудиту, а також технічних вимог до експлуатації автомобільного транспорту.

Однак, незважаючи на достатню кількість регулюючих актів, на практиці існують певні проблеми з організацією обліку та аудиту. Серед них (Рис.2.2):

Складність у визначенні, чи варто капіталізувати витрати на ремонт або обліковувати їх як поточні витрати.

Відсутність уніфікованих підходів до обліку витрат на технічне обслуговування в залежності від виду і масштабу підприємства.

Проблеми з автоматизацією процесів обліку, що може впливати на точність і своєчасність подання даних про витрати на ТО та ремонт.

Рис. 2.2. Проблеми з організацією обліку та аудиту

Таким чином, нормативно-правове забезпечення обліку і аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів в Україні базується на поєднанні національних законодавчих актів, стандартів бухгалтерського обліку та міжнародних стандартів аудиту. Попри це, існують певні труднощі з організацією цього процесу на практиці, що вимагає вдосконалення методичних підходів і впровадження автоматизованих систем обліку для підвищення прозорості і ефективності управління витратами на технічне обслуговування автотранспорту.

2.2 Бухгалтерський та податковий облік технічного обслуговування та ремонту автомобіля

Операції з підтримання в робочому стані авто, що виконуються на підприємстві чи на СТО, які належать до технічного обслуговування (ТО) автомобіля, а також ті, що належать до ремонту, визначені в Положенні №102 «Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту» [20]. Так, відповідно до п. 1.3 Положення №102, технічне обслуговування (ТО) це комплекс операцій чи операція щодо підтримання роботоздатності або справності виробу під час використання за призначенням, зберігання та транспортування. Крім того, в додатках А та Б до Положення №102 наведено приблизний перелік операцій із ТО автотранспорту, наведемо їх у Таблиці 2.1. Також у самій інструкції до автомобіля може бути чітко зазначено, які саме операції включаються до його ТО.

Таблиця 2.1

Примірний перелік операцій по технічному обслуговуванню автомобіля, які відображаються в бухгалтерському обліку (витяг)

№ з/п	Зміст операції
1	Перевірити стан складових частин автомобіля (причепи, напівпричепи) зовнішнім оглядом.

2	Перевірити оглядом герметичність з'єднань систем змащування, живлення і охолодження двигуна, а також кріплення обладнання та приладів.
3	Перевірити кріплення двигуна та деталей випускного тракту.
4	Перевірити стан та натяг привідних пасів. У разі потреби відрегулювати.
5	Перевірити роботоздатність зчеплення і герметичність системи гідроприводу. Перевірити і в разі потреби відрегулювати вільний хід педалі.
6	Перевірити кріплення коробки передач та дію механізму переключення передач на нерухомому автомобілі.
7	Перевірити люфт у шарнірах та шліцевих з'єднаннях карданної передачі, кріплення його складових частин.
8	Перевірити кріплення деталей і герметичність з'єднань заднього (середнього) моста
9	Перевірити кріплення і шплінтовку деталей рульового керування і герметичність з'єднань системи підсилювача рульового керування, люфт рульового колеса і шарнірів рульових тяг.
10	Перевірити роботоздатність компресора і гальмівної системи, кріплення і герметичність трубопроводів та приладів.
11	Перевірити справність приводу і дію стоянкового гальма. У разі потреби відрегулювати.
12	Перевірити стан і кріплення кабіни, платформи, дію замків, завісів і ручок дверей кабіни.
13	Перевірити стан приладів системи живлення, їх кріплення і герметичність з'єднань, уміст оксиду вуглецю і вуглеводнів у відпрацьованих газах бензинових двигунів, у дизелях - рівень задимленості. У разі потреби відрегулювати.

14	Очистити акумуляторну батарею від пилу, бруду та слідів електроліту, прочистити вентиляційні отвори, перевірити кріплення і надійність контактів електричних з'єднань. Перевірити і в разі потреби довести до норми рівень електроліту.
15	Промити повітряні фільтри гідровакуумного підсилювача гальм, піддон і фільтрувальний елемент повітряних фільтрів двигуна і вентиляції його картера, фільтр грубої очистки палива.
16	Перевірити кріплення і герметичність паливного бака, трубопроводів, паливного насоса і карбюратора, дію привода, повноту відкриття і закриття дросельної і повітряної заслінок.

Складено за [20]

Цей список операцій охоплює основні етапи технічного обслуговування, необхідні для підтримання автомобіля в належному технічному стані, забезпечення безпеки експлуатації, зниження ризику поломок та продовження терміну служби транспортного засобу. Більшість цих операцій спрямовані на перевірку, регулювання та забезпечення належного функціонування основних систем і вузлів автомобіля, включаючи двигун, трансмісію, рульове керування, гальмівну систему, системи живлення і охолодження, а також електричну систему.

З точки зору бухгалтерського обліку, витрати на технічне обслуговування та ремонт можуть бути враховані по-різному залежно від характеру виконуваних робіт:

- Поточний ремонт та обслуговування - витрати на проведення регулярного обслуговування, перевірку та дрібні ремонтні роботи можуть бути віднесені до складу операційних витрат. Такі витрати враховуються в періоді їх здійснення і не капіталізуються, оскільки не покращують початкові технічні характеристики автомобіля.

- Капітальний ремонт - якщо роботи з ремонту є суттєвими і включають заміну основних вузлів або агрегатів, що покращують функціональні характеристики автомобіля або продовжують його термін експлуатації, такі витрати можуть бути капіталізовані, тобто відображені як збільшення вартості основних засобів. Витрати на капітальний ремонт потім амортизуються протягом певного періоду.

- Підтримка технічного стану - деякі роботи з технічного обслуговування, наприклад, регулярна перевірка і регулювання вузлів автомобіля, є частиною планових технічних заходів і спрямовані на підтримання робочого стану транспортного засобу. Такі витрати є постійними і мають відобразитися у складі витрат на утримання автопарку.

- Зниження ризику аварій і забезпечення безпеки - належне технічне обслуговування є обов'язковою умовою для забезпечення безпеки водія та пасажирів. Зокрема, перевірка гальмівної системи, рульового управління та системи випуску відпрацьованих газів є важливою складовою обліку з точки зору дотримання вимог законодавства.

Примірний перелік операцій сезонного технічного обслуговування наведено у Таблиці 2.2:

Таблиця 2.2

Примірний перелік операцій по сезонному технічному обслуговуванню автомобіля, які відображаються в бухгалтерському обліку (витяг)

№ з/п	Зміст операції
1	Промити систему охолодження двигуна, паливний бак і продути трубопроводи (восени), радіатори опалювача кабіни (кузова) і пусковий підігрівач.
2	Перевірити стан і дію кранів системи охолодження і зливних пристроїв у системах живлення і гальм.

3	Зняти акумуляторну батарею для підзаряджування і відкоригувати густину електроліту.
4	Зняти карбюратор і паливний насос, промити та перевірити стан і їх роботу на стенді (восени).
5	Зняти паливний насос високого тиску, промити та перевірити стан і роботу на стенді (восени).
6	Зняти переривник-розподільник, очистити, перевірити його стан і, за необхідності, відрегулювати на стенді.
7	Зняти генератор і стартер, очистити, продути внутрішню порожнину, замінити зношені деталі і змастити підшипники.
8	Замінити оливу в спідометровому обладнанні, перевірити правильність пломбування спідометра і його приводу.
9	Перевірити справність датчика включення муфти вентилятора системи охолодження, датчиків аварійних сигналізаторів у системах охолодження і змащування двигуна.
10	Перевірити роботоздатність шторок радіатора, щільність дверей, вікон, установити (зняти) чохла утеплення.
11	Здійснити сезонну заміну олив відповідно до хімотологічної карти.

Складено за [20]

Сезонне технічне обслуговування автомобіля передбачає комплекс робіт, спрямованих на адаптацію транспортного засобу до змін кліматичних умов, що особливо важливо в осінньо-зимовий і весняно-літній періоди. До переліку операцій входять як профілактичні, так і діагностичні роботи, які спрямовані на забезпечення належного технічного стану автомобіля, підвищення його надійності і безпеки експлуатації.

Основні роботи включають очищення та перевірку систем охолодження і живлення, акумуляторної батареї, паливної апаратури, електрообладнання, а

також заміну витратних матеріалів (оливи). Це дозволяє мінімізувати ризик поломок і забезпечити стабільну роботу автомобіля при зміні сезонів.

З точки зору бухгалтерського обліку, такі операції можуть бути віднесені до наступних категорій:

- Поточні витрати - сезонне обслуговування переважно пов'язане з поточними витратами на утримання транспортного засобу. Це включає роботи з очищення, перевірки, заміни оливи та діагностики, які не є капітальними і не покращують технічні характеристики автомобіля.

- Планові витрати на обслуговування - витрати на сезонне технічне обслуговування можна вважати плановими, оскільки вони здійснюються регулярно для підтримання робочого стану транспортного засобу. Відповідно до законодавства, такі витрати відображаються у складі операційних витрат в періоді їх здійснення.

- Підготовка до специфічних умов експлуатації - сезонні роботи з обслуговування мають важливе значення для підготовки автомобіля до умов низьких температур, коли зростають вимоги до системи охолодження, акумулятора, паливної апаратури та інших вузлів. Такі витрати допомагають забезпечити безперервну експлуатацію транспортних засобів та мінімізувати ризик аварійних ситуацій.

Ремонт - це комплекс операцій щодо відновлення справності або роботоздатності виробів та відновлення ресурсів виробів чи їх складових частин, а капітальний ремонт - це ремонт, який виконується для відновлення справності та повного або близького до повного відновлення ресурсу виробу із заміною чи відновленням будь-яких частин, у т. ч. базових [20].

На підставі цих документів бухгалтер (разом із начальником транспортного відділу чи головним інженером - якщо ви за штатним розписом маєте таких працівників) визначає, чи належать виконані роботи до ТО, чи вони є ремонтом автомобіля (поточним або капітальним).

Витрати на ТО - це витрати на підтримання (утримання) транспортного засобу в робочому стані. Витрати на ТО включаються до різних статей

податкових витрат залежно від сфери використання автомобіля. Тож вони можуть потрапити до (Рис. 2.3):

Рис. 2.3. Витрати на ТО залежно від сфери використання автомобіля

Витрати на ТО, що включаються до собівартості товарів (робіт, послуг), відображають у податкових витратах у періоді визнання доходу від продажу відповідних товарів (робіт, послуг) (п. 138.4 ПКУ). Інші наведені вище витрати потрапляють до складу податкових витрат у тому звітному періоді, в якому вони були здійснені згідно з правилами ведення бухобліку (п. 138.5 ПКУ). Фактично такі витрати відображають у податковому обліку за датою здійснення ТО. Будь-які витрати можуть потрапити до податкових лише за наявності підтвердних документів (п. 138.2 ПКУ) [16].

Суми нарахованого (сплаченого) ПДВ при отриманні послуг з ТО (чи за витратами, здійсненими при самостійному проведенні ТО) можна віднести до

ПК з ПДВ, за умови що таке авто використовується в оподатковуваних ПДВ операціях та в господарській діяльності підприємства (п. 198.3 ПКУ). Звісно, такі суми ПДВ мають бути підтверджені податковою накладною чи іншим документом згідно з п. 201.11 ПКУ (п. 198.6 ПКУ) [16].

Будь-які витрати, що їх підприємство здійснює для підтримання автомобіля в робочому стані (на технічний огляд, нагляд, обслуговування, ремонт тощо), з метою одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигід від його використання, слід включати до витрат [14, 21]. А отже, витрати на ТО - як витрати на підтримання об'єкта основних засобів у робочому стані - списують до витрат у звітному періоді понесення (капіталізацію витрат не здійснюють). Залежно від того, з якою метою використовують авто, визначається стаття витрат у бухгалтерському обліку. Тож якщо автомобіль використовують (Рис.2.4):

у виробництві продукції, виконанні робіт, наданні послуг
• рахунок 23 "Виробництво"
із загальновиробничою метою
• рахунок 91 "Загальновиробничі витрати"
з адміністративною метою
• рахунок 92 "Адміністративні витрати"
з метою збуту
• рахунок 93 "Витрати на збут"
з іншою метою
• рахунок 949 "Інші витрати операційної діяльності"

Рис.2.4. Рахунки обліку витрат на технічне обслуговування

У податковому обліку немає окремих понять поточного та капітального ремонту авто. Питання ремонту автомобіля, як поточного, так і капітального, чітко регулюються одними і тими самими нормами п. 144.1, 146.11, 146.12 ПКУ. Так, згідно з п. 146.12 ПКУ, витрати на ремонт (поточний чи капітальний)

основних засобів (автомобіля) в розмірі, що не перевищує 10% сукупної балансової вартості всіх груп амортизованих основних засобів на початок звітного року, відносять до складу податкових витрат відповідного періоду понесення [16].

В листі ДПСУ від 09.07.2012 р. №12372/6/15-1216 говориться, що платник має право сам вирішувати, чи застосовувати йому при ремонті об'єктів основних засобів 10-відсотковий ліміт, чи ні. Звісно, можна скористатися цим роз'ясненням, але, на нашу думку, в ПКУ не передбачено можливості такого вибору: користуватися 10-відсотковим ремонтним лімітом чи ні [22].

Витрати на ремонт (поліпшення) основних засобів у межах 10% сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів потраплять до відповідної групи податкових витрат залежно від того, з якою метою використовується такий основний засіб:

- якщо його використовують для виробничих та загальновиробничих потреб (витрати на ремонт, як поточний, так і капітальний, завжди належатимуть до змінних загальновиробничих витрат), то такі витрати на його поліпшення можуть формувати податкову собівартість товарів (виконаних робіт, наданих послуг), вироблених за участю такого основного засоба [16];

- якщо основні засоби використано з адміністративною метою, то до адміністративні витрати [16];

- якщо авто використовують зі збутовою метою, то витрати потраплять до витрат на збут [16];

- з іншою господарською метою - до інших податкових витрат [16].

Витрати в межах 10% ліміту на ремонт виробничих та загальновиробничих авто, які формують податкову собівартість товарів (робіт, послуг), слід збільшувати в періоді визнання доходу від продажу таких товарів (робіт, послуг). А от у решті випадків їх відображають у періоді понесення таких витрат.

У декларації з прибутку витрати на ремонт основних засобів, які формують податкову собівартість товарів (робіт, послуг), фіксують у рядку 05.1. А ті, що

потрапляють до адміністративних витрат, витрат на збут чи інших витрат, показують, відповідно, у рядку 06.1, 06.2 або 06.4.

Витрати на ремонт авто у сумі, що перевищує 10-відсотковий ремонтний ліміт, спрямовують на збільшення вартості відремонтованого авто. Відповідно до норм ПКУ, витрати на ремонт (поліпшення) основних засобів, які перевищують 10% сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів, що підлягають амортизації, на початок звітного року, підлягають амортизації з місяця, наступного за місяцем завершення ремонту основних засобів [16].

Якщо проводиться капітальний ремонт авто, який може затягнутися на кілька місяців, то варто таке авто вивести з експлуатації. Виведення основних засобів з експлуатації на час його ремонту буде підставою для припинення нарахування амортизації як у бухгалтерському, так і в податковому обліку [14, 16, 21]. Але не варто виводити автомобіль з експлуатації на короткі періоди (наприклад, якщо ремонт вписується в один календарний місяць), адже фактично тоді перерви в нарахуванні амортизації не буде.

Поточний ремонт (наприклад, ремонт окремого вузла, що вийшов з ладу) має на меті підтримувати авто в робочому стані та одержати первісно визначену суму майбутніх економічних вигід від його використання (внаслідок поточного ремонту окремого вузла авто знову можна використовувати так само, як і до виходу цього вузла з ладу).

А от капітальний ремонт, слід віднести саме до поліпшення авто. Адже такий ремонт спричинює збільшення майбутніх економічних вигід, первісно очікуваних від використання автомобіля, він дозволяє збільшити строк корисного використання цього авто, поліпшити його якісні характеристики (збільшити потужність або економічність), замінивши старі зношені деталі на нові та ефективніші тощо. Рішення про те, який саме вид ремонту було здійснено (поточний чи капітальний), все-таки приймає керівник за участі головного інженера чи механіка (за наявності таких посад на підприємстві). Саме керівник, проаналізувавши здійснені підприємством ремонтні роботи щодо автомобіля, повинен вирішити, чи спрямовані вони на підвищення його техніко-економічних

можливостей (модернізація, модифікація, добудова, реконструкція) як об'єкта основних засобів, що спричинить у майбутньому збільшення економічних вигід, чи їх результатом є лише підтримання об'єкта основних засобів у придатному для використання стані та одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигід від його використання [21]. Витрати, що здійснюються для підтримання об'єкта в робочому стані (на технічний огляд, нагляд, обслуговування, ремонт тощо) й одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигід від його використання, включають до складу витрат.

Первісну вартість основних засобів слід збільшити на суму витрат, пов'язаних із поліпшенням об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо), що зумовлює збільшення майбутніх економічних вигід, первісно очікуваних від використання об'єкта. Витрати на підтримання авто в робочому стані (поточний ремонт) залежно від того, з якою метою використовують автомобіль, відображаються проведеннями:

Д-т 23, 91, 92, 93, 94, 97 К-т 631 (685) - якщо ремонтні роботи здійснювалися підрядним способом;

Д-т 23, 91, 92, 93, 94, 97 К-т 13, 20, 22, 65, 66 тощо - якщо ремонт робили самостійно (господарським способом).

Якщо ж ремонт авто спричинює його поліпшення, то витрати на таке поліпшення капіталізуються. Проведення будуть такими:

Д-т 152 К-т 631 (685) - якщо роботи проводила підрядна організація;

Д-т 152 К-т 13, 20, 22, 65, 66 тощо - якщо підприємство самостійно проводить ремонтні роботи.

Надалі при завершенні ремонтних робіт слід зробити проведення Д-т 105 К-т 152, наслідком якого є збільшення первісної вартості автомобіля (тобто капіталізація витрат на ремонт).

Факт передачі авто сторонній організації на час ремонту бажано засвідчити актом приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів. Цей документ оформляє замовник послуг ремонту. Після закінчення ремонтно-поліпшувальних робіт виконавець видає підприємству відповідний документ,

наприклад акт виконаних робіт [23]. На його підставі бухгалтер складе акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів. Якщо ремонтні роботи підприємство проводить самостійно, то найчастіше оформляють наряд-замовлення на виконання робіт, накладну на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів, акти за формою №ОЗ-1 та №ОЗ-2. Крім того, інформацію про ремонт основних засобів слід відображати і в Інвентарній картці обліку основних засобів (типова форма №ОЗ-6).

Розглянемо приклад. ТОВ РФП «ІНВЕСТОР» вирішило провести на ТО двох авто та капітальний ремонт одного вантажного автомобіля. Усі авто використовуються для збуту власної продукції. Витрати на ТО становлять 6000 грн (з ПДВ), а витрати на капітальний ремонт - 48000 грн (з ПДВ). Отримані роботи від СТО підтверджені актом виконаних робіт. Капремонт авто тривав 5 днів. За рішення керівництва витрати на капремонт у бухобліку капіталізуються. У податковому обліку такі витрати вписуються в 10% ліміт за п. 146.12 ПКУ. Бухгалтерський облік вищезазначених операцій наведено в Таблиці 2.3:

Таблиця 2.3

Бухгалтерський облік технічного обслуговування та ремонту власних

авто

№з/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Проведено ТО автомобілів, що використовуються зі збутовою метою	93	631	50000
2	Проведено капітальний ремонт вантажного авто, що використовується зі збутовою метою	152	631	40000
3	Проведено капітальний ремонт вантажного авто, що використовується зі збутовою метою	641	631	9000
4	Показано завершення ремонтних робіт та відповідно капіталізацію в	105	152	40000

	бухгалтерському обліку понесених витрат			
5	Оплачено вартість виконаних робіт	631	311	54000

Таким чином, правильне відображення витрат на технічне обслуговування та капітальний ремонт у бухгалтерському та податковому обліку забезпечує точність фінансової звітності та відповідність нормативним вимогам.

2.3 Удосконалення організації та методики обліку технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів

Метою удосконалення організації та методики обліку технічного обслуговування і ремонту автотранспортних засобів є забезпечення точності і своєчасності відображення витрат, підвищення ефективності використання автопарку та оптимізація витрат підприємства. Це дозволяє краще контролювати процеси обслуговування, визначати реальну вартість утримання транспортних засобів, а також забезпечує дотримання нормативних вимог і підвищує прозорість фінансової звітності.

Для удосконалення організації та методики обліку технічного обслуговування і ремонту автотранспортних засобів ТОВ РФП «ІНВЕСТОР» можна запропонувати такі заходи (Рис.2.5):

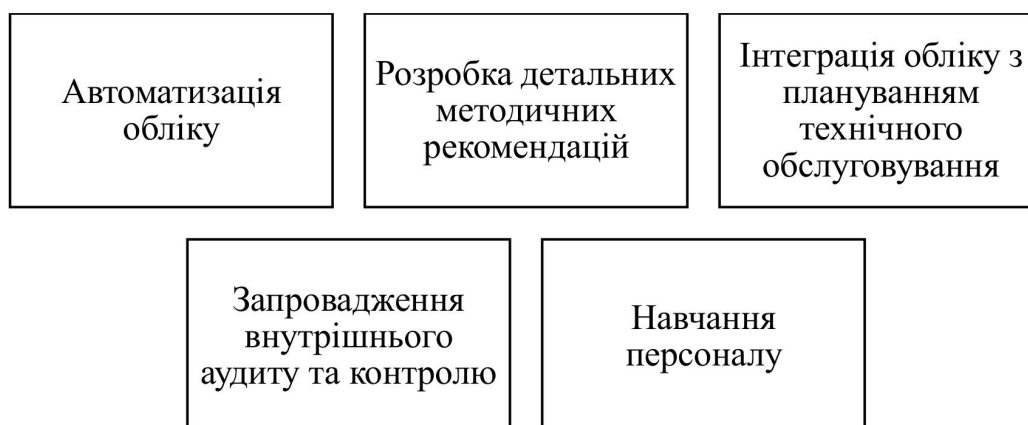

Рис. 2.5. Заходи ТОВ РФП «ІНВЕСТОР» для удосконалення організації та методики обліку технічного обслуговування і ремонту автотранспортних засобів

Використання спеціалізованого програмного забезпечення для ведення обліку технічного обслуговування та ремонту, що дозволить забезпечити точність розрахунків і зменшити ймовірність людських помилок. Автоматизація також полегшить аналіз даних та підготовку звітності. Для автоматизації обліку технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів можна використовувати такі спеціалізовані програмні рішення (Рис.2.6):

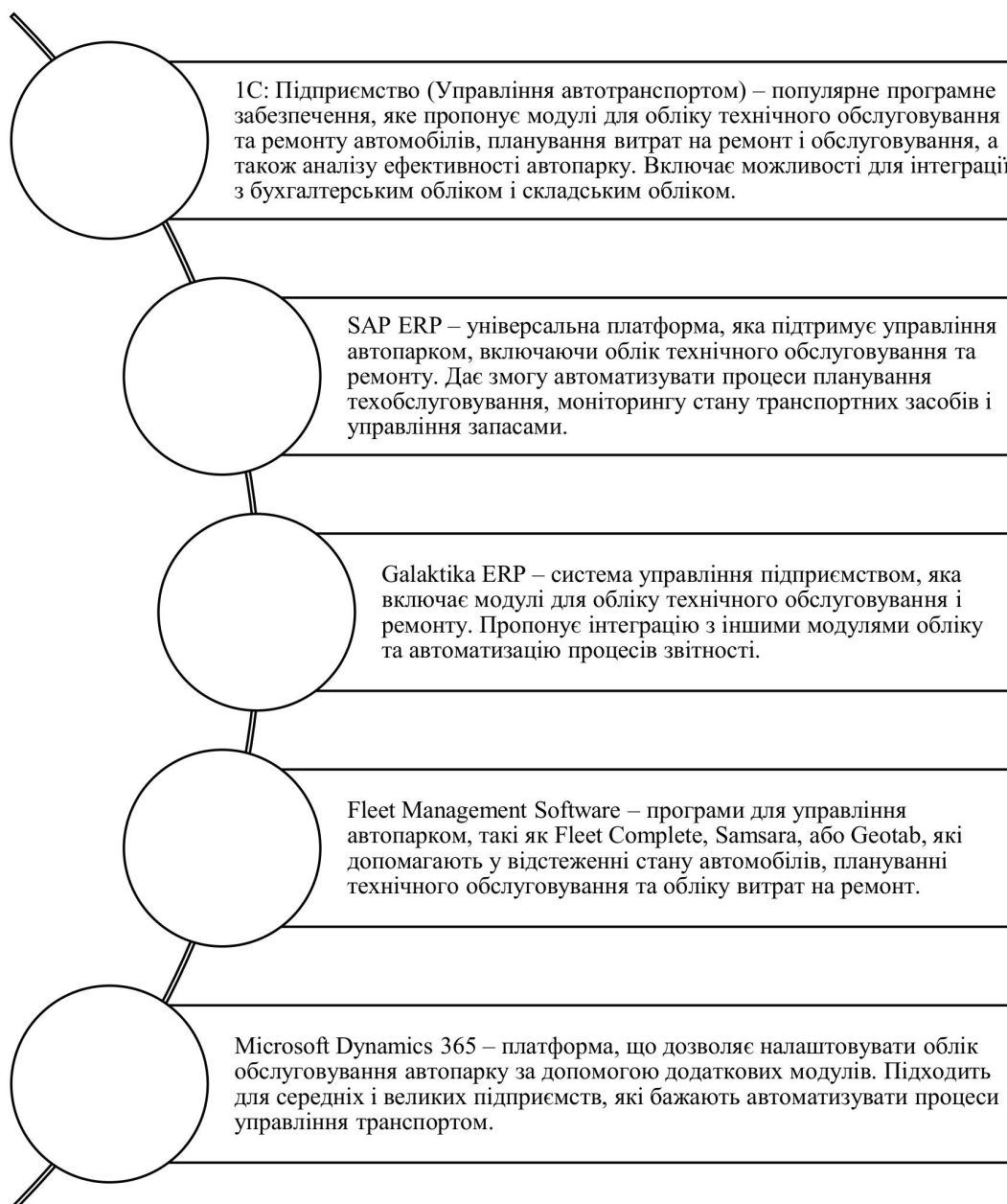

Рис. 2.6. Спеціалізовані програмні рішення для автоматизації обліку технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів

Ці рішення допомагають зменшити ручну працю, підвищують точність облікових записів і спрощують підготовку звітності.

Створення чітких інструкцій щодо обліку витрат на різні види обслуговування та ремонту, а також критеріїв для капіталізації витрат або віднесення їх до операційних. Впровадження системи управління технічним обслуговуванням, яка дозволить поєднувати планування робіт, облік витрат і контроль виконання. Регулярні перевірки стану облікових записів та ефективності витрат на обслуговування і ремонт, що сприятиме виявленню проблем на ранніх етапах. Проведення тренінгів для бухгалтерів та інших співробітників щодо нових підходів та стандартів обліку, з акцентом на актуальні нормативні вимоги та використання нових технологій.

Удосконалення організації та методики обліку технічного обслуговування і ремонту автотранспортних засобів спрямоване на підвищення точності і своєчасності відображення витрат, що, в свою чергу, забезпечує ефективне управління автопарком. Застосування сучасних програмних рішень дозволяє знизити ймовірність людських помилок, спрощує аналіз даних і підготовку звітності, а також сприяє більш точному плануванню робіт. Важливим елементом є стандартизація методики обліку, що гарантує відповідність нормативним вимогам і підвищує прозорість фінансових операцій. Також інтеграція процесів планування технічного обслуговування з обліковими функціями дозволяє краще контролювати стан транспортних засобів і уникати непередбачуваних поломок, що впливає на безперебійність операцій. Крім того, важливим фактором є підвищення кваліфікації персоналу, що забезпечує краще розуміння сучасних вимог до обліку і впровадження нових підходів.

Таким чином, вдосконалення методики обліку сприяє оптимізації витрат на обслуговування і ремонт, підвищенню ефективності використання транспортних засобів, зниженню ризику простоїв, а також покращенню якості фінансової звітності підприємства.

Висновки до розділу 2

Дослідження організації та методики обліку технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів дозволило зробити наступні висновки:

1. Нормативно-правове забезпечення обліку і аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів в Україні базується на поєднанні національних законодавчих актів, стандартів бухгалтерського обліку та міжнародних стандартів аудиту. Попри це, існують певні труднощі з організацією цього процесу на практиці, що вимагає вдосконалення методичних підходів і впровадження автоматизованих систем обліку для підвищення прозорості і ефективності управління витратами на технічне обслуговування автотранспорту.

2. Будь-які витрати, що їх підприємство здійснює для підтримання автомобіля в робочому стані (на технічний огляд, нагляд, обслуговування, ремонт тощо), з метою одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигід від його використання, слід включати до витрат. А отже, витрати на технічне обслуговування - як витрати на підтримання об'єкта основних засобів у робочому стані - списують до витрат у звітному періоді понесення (капіталізацію витрат не здійснюють). Залежно від того, з якою метою використовують авто, визначається стаття витрат у бухгалтерському обліку.

3. Удосконалення організації та методики обліку технічного обслуговування і ремонту автотранспортних засобів спрямоване на підвищення точності і своєчасності відображення витрат, що, в свою чергу, забезпечує ефективне управління автопарком. Застосування сучасних програмних рішень дозволяє знизити ймовірність людських помилок, спрощує аналіз даних і підготовку звітності, а також сприяє більш точному плануванню робіт. Важливим елементом є стандартизація методики обліку, що гарантує відповідність нормативним вимогам і підвищує прозорість фінансових операцій. Також інтеграція процесів планування технічного обслуговування з обліковими функціями дозволяє краще контролювати стан транспортних засобів і уникати непередбачуваних поломок, що впливає на безперебійність операцій. Крім того,

важливим фактором є підвищення кваліфікації персоналу, що забезпечує краще розуміння сучасних вимог до обліку і впровадження нових підходів.

РОЗДІЛ 3

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА РЕМОНТУ АВТОТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

3.1 Мета та завдання аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів

Метою аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів є (Рис.3.1):

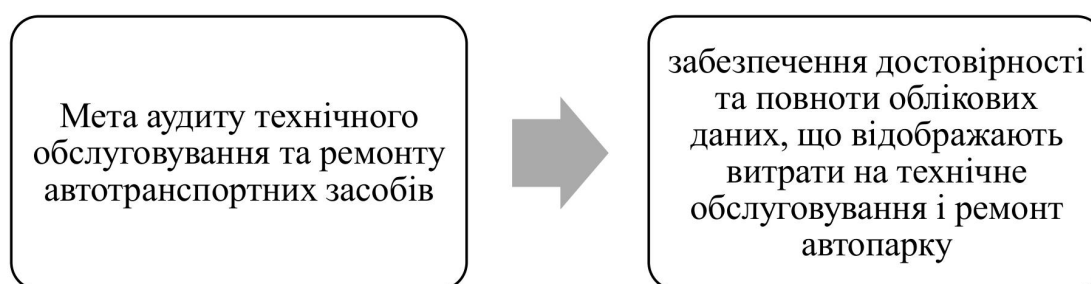

Рис. 3.1. Мета аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів

Аудит допомагає оцінити ефективність використання ресурсів, правильність розподілу витрат, а також відповідність облікових записів вимогам нормативно-правових актів. Нормативно-правове забезпечення аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів в Україні включає ряд законодавчих та нормативних актів, які регулюють ведення бухгалтерського обліку, обліку витрат на ремонтні роботи, а також вимоги до аудиторської діяльності.

Міжнародні стандарти аудиту (ISA), хоча вони не є законодавчими актами України, їх застосування є рекомендованим для забезпечення високих стандартів аудиторської діяльності. Вони регулюють підходи до перевірки облікових записів, пов'язаних з технічним обслуговуванням і ремонтом [24].

Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» визначає правові засади аудиторської діяльності в Україні, включаючи вимоги до проведення аудиту, обов'язки та права аудиторів [25].

Основні завдання аудиту включають перевірку:

відповідності облікових записів чинним стандартам бухгалтерського обліку

обґрунтованості витрат на технічне обслуговування та ремонт, у тому числі їх розподілу між операційними та капітальними витратами

дотримання підприємством внутрішніх нормативів та процедур щодо проведення технічного обслуговування

своєчасності й повноти відображення витрат на обслуговування та ремонт у бухгалтерському обліку

ефективності управління автопарком, зокрема моніторингу стану транспортних засобів і планування ремонтних робіт

Рис. 3.2. Основні завдання аудиту технічного обслуговування та ремонту автотransпортних засобів

Відповідність облікових записів чинним стандартам бухгалтерського обліку є ключовим аспектом аудиту технічного обслуговування та ремонту автотransпортних засобів. Це передбачає дотримання норм і вимог, визначених Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (НП(С)БО) та міжнародними стандартами, які регламентують порядок ведення обліку і складання фінансової звітності.

Основними аспектами відповідності облікових записів є:

- відображення витрат - витрати на технічне обслуговування та ремонти мають бути правильно класифіковані як операційні або капітальні. За НП(С)БО 16 «Витрати» витрати на обслуговування, які не підвищують

залишкову вартість основних засобів, зазвичай відносяться до операційних витрат, тоді як капітальний ремонт повинен капіталізуватися.

- документальне підтвердження - всі облікові записи повинні мати належне документальне оформлення. Це включає акти виконаних робіт, рахунки-фактури та інші підтверджуючі документи, що підтверджують фактичні витрати. Відповідно до законодавства, такі документи є основою для бухгалтерських записів.

- застосування стандартів обліку - підприємства зобов'язані дотримуватися НП(С)БО, що регулюють облік основних засобів, таких як НП(С)БО 7 «Основні засоби». Ці стандарти описують методи обліку, нарахування амортизації та ведення обліку зношення, що важливо для визначення реальної вартості утримання автотранспортних засобів.

- регулярність та своєчасність обліку - всі операції з технічного обслуговування і ремонту повинні реєструватися у бухгалтерському обліку вчасно, що забезпечує точність звітності. Невчасне відображення витрат може призвести до спотворення фінансової звітності.

- звітування - відповідність облікових записів також стосується формування фінансової звітності. Звіти мають бути складені згідно з вимогами НП(С)БО, а також міжнародних стандартів фінансової звітності (IFRS), якщо підприємство має відповідний статус.

Дотримання цих вимог не тільки забезпечує правильність обліку витрат на технічне обслуговування та ремонт, але й підвищує довіру до фінансової звітності підприємства, що є важливим аспектом у рамках аудиторської перевірки. Це дозволяє не лише зберегти контроль за витратами, а й ефективно управляти автопарком, знижуючи ризики і підвищуючи ефективність діяльності підприємства.

3.2 Методика аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів

Методика аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів включає низку етапів, що забезпечують систематичний і послідовний підхід до перевірки фінансових та операційних аспектів, пов'язаних із обслуговуванням транспортних засобів. Методику аудиту досліджували такі вчені як: Бурлан С. А., Руденко Н. О. [26], Пантелеєв, В. П. [27], Мусієнко А. М. [28], Бондаренко О. М [29], Мулик Я.І. [30].

Основні етапи методики аудиту показані на Рис.3.3:

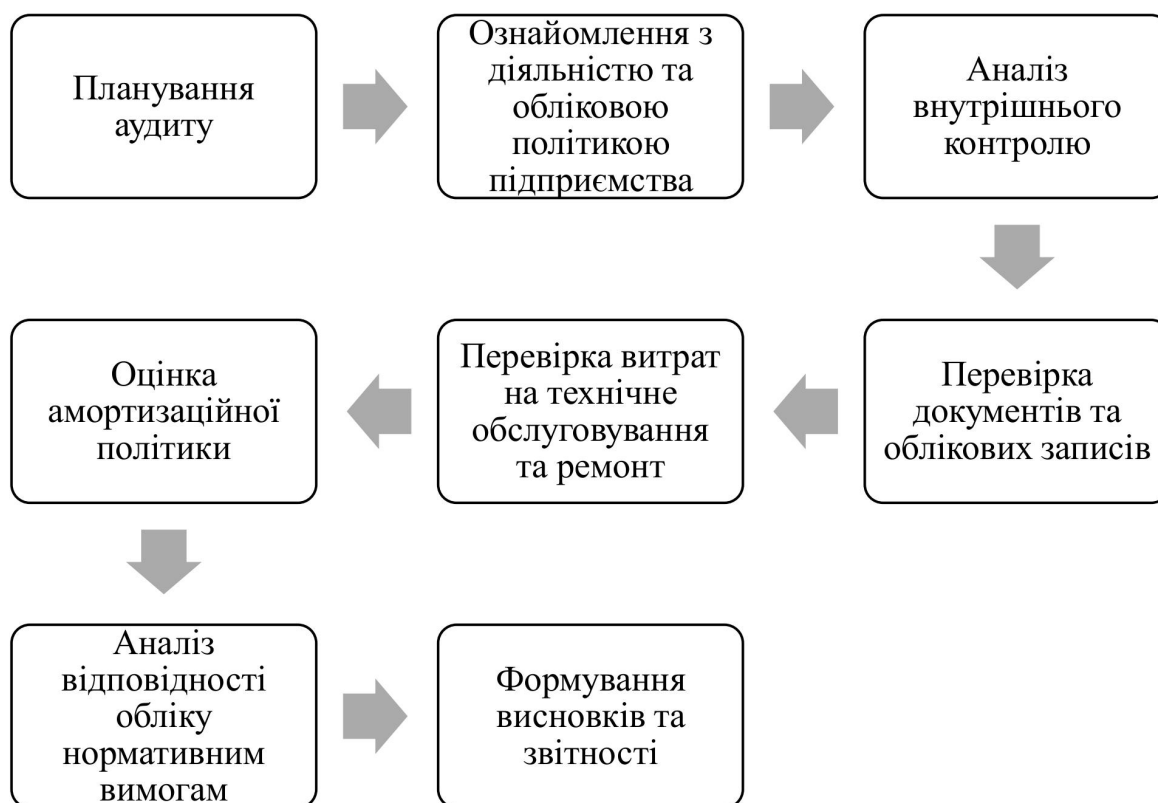

Рис. 3.3. Основні етапи методики аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів

Основні етапи методики аудиту, визначені на Рис. 3.3 потрібні для того, щоб забезпечити систематичний і послідовний підхід до перевірки облікових

даних і фінансової звітності підприємства. Вони дозволяють аудиторам проводити перевірку більш ефективно та цілеспрямовано, зосереджуючись на ключових ризикових ділянках та забезпечуючи високу якість аудиторських процедур.

На Рис. 3.4 встановимо конкретні цілі основних етапів:

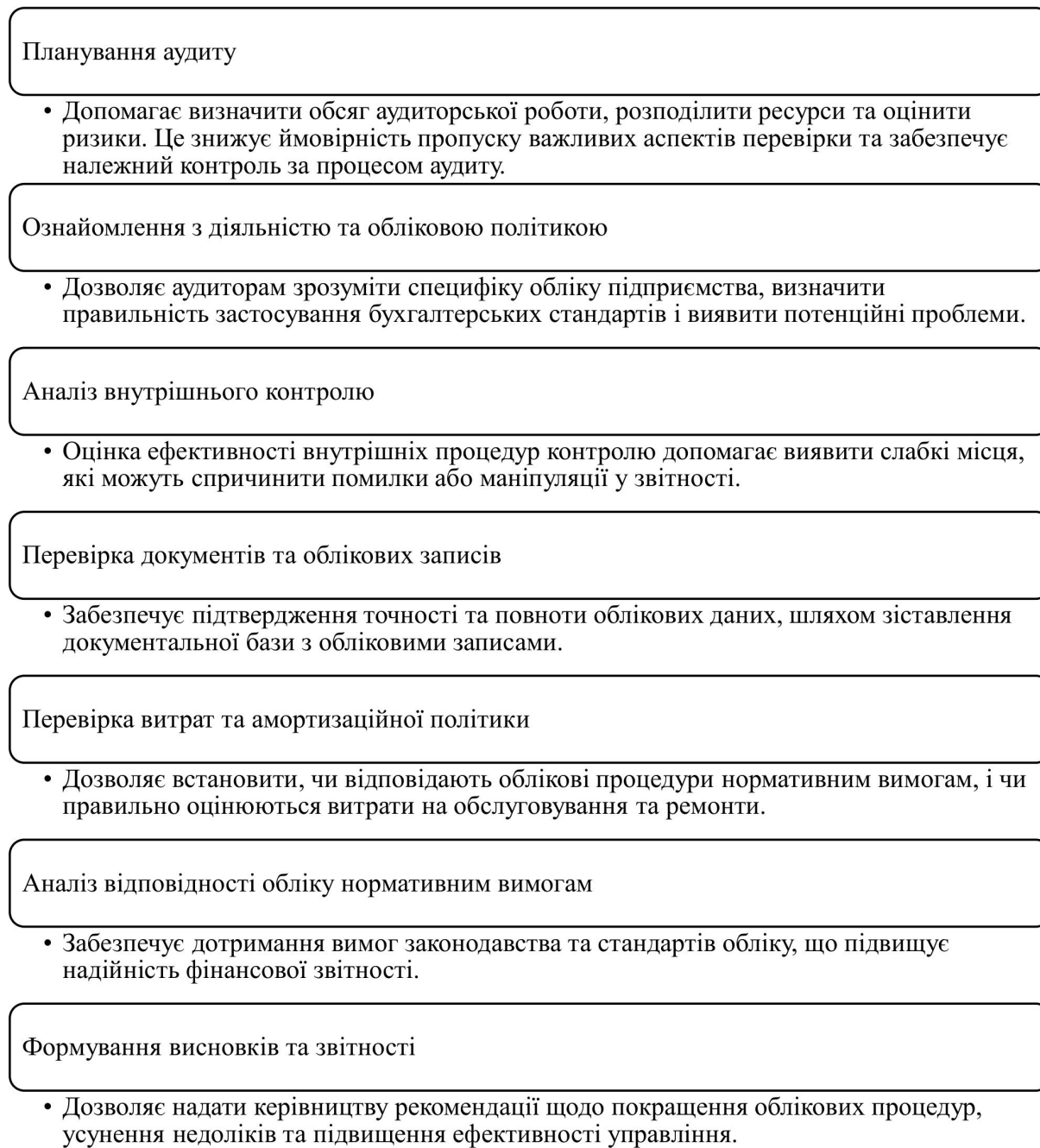

Рис. 3.4. Цілі основних етапів аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів

Основні етапи методики аудиту з описом проведених робіт представлені у Таблиці 3.1:

Таблиця 3.1

**Етапи методики аудиту технічного обслуговування та ремонту
автотранспортних засобів з описом проведених робіт**

№ з/п	Етап	Перелік робіт
1	Планування аудиту	На цьому етапі аудитор визначає обсяг робіт, розподіляє ресурси, встановлює терміни, та оцінює ризики, пов'язані з обліком технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів. Під час планування визначаються ключові ділянки аудиту, наприклад, витрати на технічне обслуговування, капітальні ремонти, облік основних засобів, а також відповідність облікових процедур внутрішнім регламентам і нормативно-правовим вимогам.
2	Ознайомлення з діяльністю та обліковою політикою підприємства	Аудитор знайомиться з обліковою політикою підприємства щодо основних засобів, технічного обслуговування і ремонту. Важливо оцінити, як підприємство класифікує витрати на ремонти (операційні чи капітальні), і які методи амортизації використовуються.

3	Аналіз внутрішнього контролю	Перевіряється ефективність внутрішніх контрольних процедур, пов'язаних із технічним обслуговуванням і ремонтом автотранспортних засобів. Це включає перевірку документального оформлення робіт (акти виконаних робіт, рахунки-фактури), контролю за витратами, а також процедури закупівлі запасних частин і послуг.
4	Перевірка документів та облікових записів	На цьому етапі аудитор перевіряє правильність документального оформлення витрат, звіряючи первинні документи (акти, рахунки, накладні) з обліковими записами. Аудитор також оцінює правильність класифікації витрат, перевіряючи, чи відображені витрати як капітальні або операційні відповідно до стандартів бухгалтерського обліку.
5	Перевірка витрат на технічне обслуговування та ремонт	Визначається, чи відповідають витрати на технічне обслуговування нормативам і стандартам обліку. Аудитор аналізує, чи не було завищення або заниження витрат, а також чи були ці витрати обґрунтованими з огляду на стан автопарку.
6	Оцінка амортизаційної політики	Аудитор перевіряє, чи правильно підприємство нараховує

		амортизацію на транспортні засоби, враховуючи ремонти, які можуть впливати на залишкову вартість основних засобів. Особливу увагу приділяють капітальним ремонтам, які мають впливати на балансову вартість.
7	Аналіз відповідності обліку нормативним вимогам	Перевіряється дотримання нормативно-правових актів, які регулюють порядок обліку витрат на технічне обслуговування і ремонт. Це включає вимоги Податкового кодексу України щодо віднесення витрат до податкових або неподаткових витрат.
8	Формування висновків та звітності	На основі проведеного аудиту аудитор формує висновки, дає рекомендації щодо усунення виявлених порушень або удосконалення облікових процедур, та складає аудиторський звіт. У звіті міститься оцінка достовірності обліку витрат на технічне обслуговування та ремонт, а також відповідність цих витрат чинним нормативним документам.

Дотримання систематичної методики аудиту дозволяє підвищити якість обліку, оптимізувати витрати, та забезпечити прозорість фінансової звітності підприємства.

Аудиторські методи - це інструменти та підходи, які використовуються аудитором для збору, аналізу і оцінки інформації з метою визначення достовірності фінансової звітності та відповідності облікових записів встановленим стандартам і нормативним вимогам. Вони допомагають аудиторам отримати достатню доказову базу для формування висновків про стан фінансових та операційних процесів підприємства.

Основні аудиторські методи:

Інспекція документів - перевірка первинної документації (рахунків, накладних, актів виконаних робіт тощо) для підтвердження облікових записів. Це дозволяє встановити, чи відповідають облікові дані реальним фінансовим операціям.

Спостереження - нагляд за певними процесами або процедурами на підприємстві, наприклад, перевірка фактичної наявності активів, контроль за виконанням облікових процедур, інвентаризація. Це дає аудитору змогу перевірити стан об'єктів обліку.

Підтвердження (зовнішнє або внутрішнє) - Отримання підтвердження від третіх осіб (наприклад, постачальників, банків) або внутрішніх підрозділів підприємства щодо фінансових операцій або залишків на рахунках. Це допомагає забезпечити достовірність даних.

Аналітичні процедури - порівняння фінансових показників за різні періоди, аналіз відхилень, трендів, співвідношень. Аналітичні процедури дозволяють виявити аномалії або тенденції, що потребують подальшого вивчення.

Перерахунок - перевірка правильності математичних розрахунків у документах та облікових записах, що допомагає переконатися у точності числових даних.

Опитування - проведення бесід з персоналом підприємства для отримання додаткової інформації або уточнення даних. Це дозволяє аудитору зрозуміти деталі операцій та процесів.

Кожен метод має свої переваги і недоліки, і аудитори обирають комбінацію методів, яка найкраще відповідає особливостям конкретного аудиту. Використання різних аудиторських методів сприяє досягненню об'єктивності та підвищенню якості аудиторських висновків.

При проведенні аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів, аудитор може застосовувати наступні методи (Рис.3.5):

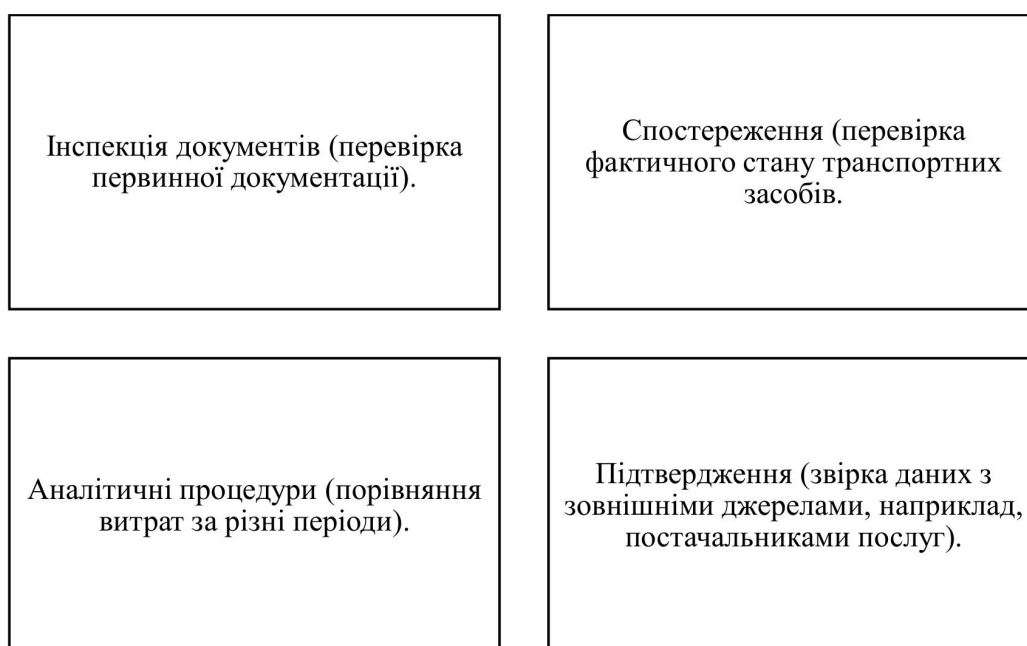

Рис. 3.5. Методи аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів

Методика аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів забезпечує систематичний підхід до перевірки правильності ведення обліку та використання ресурсів на підприємстві. Її основні етапи, такі як планування аудиту, аналіз внутрішнього контролю, перевірка документів, аналіз витрат, і формування висновків, забезпечують комплексне охоплення всіх аспектів діяльності, пов'язаних із технічним обслуговуванням і ремонтом.

Методика спрямована на забезпечення відповідності бухгалтерського обліку нормативним вимогам і стандартам, контроль витрат на технічне

обслуговування та ремонт, а також підвищення прозорості звітності. Її застосування дозволяє виявити помилки, можливі випадки недооцінки або переоцінки витрат, та забезпечити дотримання законодавства. Ефективне використання аудиторських методів допомагає знизити ризики помилок і підвищити якість фінансової інформації.

3.3 Удосконалення організації та методики аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів

Удосконалення організації та методики аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів спрямоване на підвищення ефективності перевірок, зменшення ризиків фінансових помилок, та покращення контролю за витратами. Цей процес для ТОВ РФП «ІНВЕСТОР» може включати кілька ключових напрямків удосконалення (Рис.3.6):

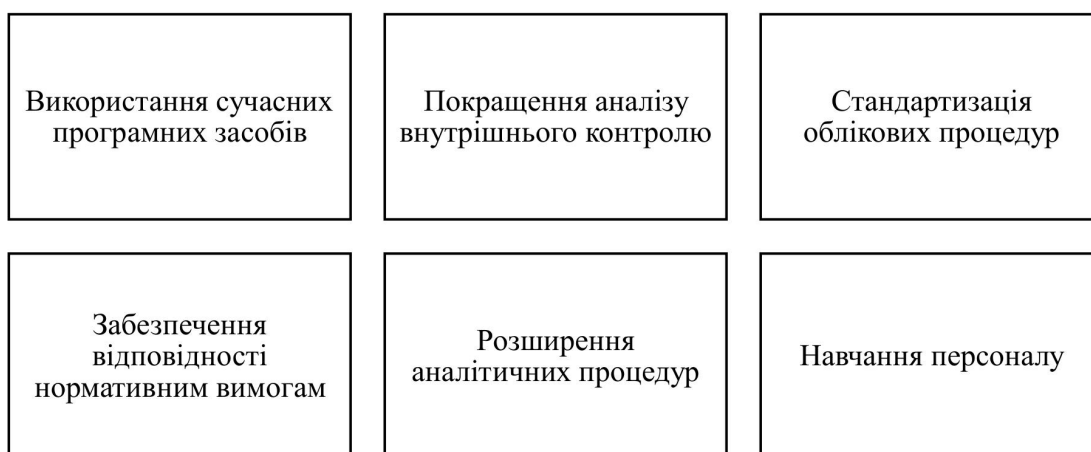

Рис. 3.6. Удосконалення організації та методики аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів

Удосконалення організації та методики аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів потребує багатовекторного підходу для підвищення ефективності процесів аудиту та забезпечення відповідності сучасним стандартам і нормативним вимогам. Розглянемо ці напрямки більш

детально. Щодо використання сучасних програмних засобів, то автоматизація процесу аудиту є ключовою для підвищення точності, швидкості й ефективності перевірок. Застосування спеціалізованого програмного забезпечення, наприклад ERP-систем (як SAP, 1С або інші спеціалізовані програми для управління автотранспортом), дозволяє:

Для реалізації інтегрованої обробки даних, то платформи можуть автоматично генерувати необхідні звіти, відстежувати витрати на ремонти та техобслуговування. Програмне забезпечення може оцінювати ефективність витрат на технічне обслуговування та ремонт у розрізі різних об'єктів або періодів. Використання цифрових інструментів знижує ризик людських помилок при введенні даних, спрощує процес підготовки фінансової звітності.

Ефективний внутрішній контроль допомагає знижувати ризики фінансових втрат і виявляти недоліки в процесі техобслуговування та ремонту. Проведення регулярних інвентаризацій автотранспортних засобів дозволяє виявити невідповідності між обліковими даними та фактичною наявністю активів. Порушення графіків можуть спричинити несправності, що призводить до додаткових витрат на ремонт. Аудит дозволяє виявити ці порушення та скоригувати графіки. Використання інструментів моніторингу технічного стану автопарку дозволяє попереджати виникнення несправностей.

Стандартизація облікових процедур полягає у розробці чітких методик і стандартів для обліку витрат на технічне обслуговування та ремонт дозволяє забезпечити єдині підходи до бухгалтерського обліку та аудиту. Розробка уніфікованих форм документів полегшує ведення обліку і забезпечує відповідність бухгалтерської документації нормативним вимогам. Запровадження стандартних методик оцінки вартості робіт і витрат на запасні частини дозволяють точніше визначати витрати, які мають бути включені до фінансової звітності.

Постійні зміни у законодавстві вимагають адаптації аудиторської методики відповідно до нових стандартів бухгалтерського обліку та податкового законодавства. Періодичний перегляд методик аудиту забезпечує їх актуальність

і відповідність останнім законодавчим змінам. Підвищення кваліфікації аудиторів необхідно для того, щоб фахівці були ознайомлені з останніми змінами у нормативно-правовій базі і могли застосовувати їх на практиці.

Для поглибленого аналізу необхідно розширити набір застосовуваних аналітичних процедур:

- порівняння витрат на обслуговування та ремонт за різні періоди або між різними одиницями автопарку: Це дозволяє визначити найбільш витратні об'єкти і зосередити зусилля на зниженні їх витрат.

- аналіз економічної доцільності капітальних ремонтів: Оцінка окупності витрат на капітальні ремонти допоможе визначити, чи доцільно проводити такі роботи.

Підготовка кадрів до змін у методах аудиту та технологіях сприяє підвищенню якості аудиторської роботи. Підвищення кваліфікації бухгалтерів і аудиторів дозволяє їм опанувати сучасні технології та методики. Регулярне ознайомлення з передовими методами у сфері аудиту забезпечує краще розуміння нових підходів до обліку та оцінки витрат.

Вдосконалення організації та методики аудиту підвищує ефективність управління автотранспортними засобами, забезпечує своєчасність і точність фінансової звітності, що сприяє зниженню фінансових ризиків та підвищенню рентабельності підприємства.

Удосконалення організації та методики аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів є ключовим фактором для підвищення ефективності управління автопарком. Запровадження сучасних програмних засобів дозволяє автоматизувати облікові процеси, забезпечуючи точність і своєчасність фінансових розрахунків. Це знижує ризик помилок, пов'язаних з людським фактором, і спрощує підготовку аналітичних звітів. Окрім того, удосконалення внутрішнього контролю шляхом регулярних інвентаризацій та аналізу дотримання планових графіків обслуговування сприяє ранньому виявленню проблем і підвищує надійність фінансової звітності. Стандартизація

облікових процедур і документів забезпечує єдність підходів у бухгалтерському обліку, що є важливим для адаптації до змін у нормативно-правовій базі.

Крім цього, важливою є постійна освіта персоналу, що дозволяє їм бути в курсі нових технологій і методик, які сприяють ефективному проведенню аудиту. Завдяки всім цим заходам підприємства зможуть не лише підвищити прозорість фінансової звітності, але й оптимізувати витрати на технічне обслуговування і ремонт, що, в свою чергу, веде до підвищення загальної рентабельності бізнесу.

Висновки до розділу 3

Дослідження організації та методики аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів дозволило зробити наступні висновки:

1. Аудит технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів має на меті забезпечити точність і достовірність облікових даних, а також підвищити ефективність управління автопарком. Основні завдання цього аудиту включають перевірку відповідності проведених робіт стандартам і нормативам, що гарантує контроль за якістю обслуговування. Аудитори також оцінюють ефективність витрат на технічне обслуговування та ремонти, що дозволяє виявити можливості для оптимізації витрат.

2. Крім того, важливим аспектом є виявлення недоліків у системі управління технічним обслуговуванням, що може призвести до покращення процесів. Внесок аудиту у підвищення прозорості фінансової звітності також має велике значення, адже залучення незалежних фахівців підвищує довіру до фінансової звітності підприємства, що позитивно впливає на його репутацію та привабливість для інвесторів. Отже, аудит сприяє не лише покращенню управлінських рішень, але й забезпеченню контролю за дотриманням нормативних вимог, що є критично важливим для забезпечення ефективності роботи автопарку.

3. Удосконалення організації та методики аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів є ключовим фактором для підвищення ефективності управління автопарком. Запровадження сучасних програмних засобів дозволяє автоматизувати облікові процеси, забезпечуючи точність і своєчасність фінансових розрахунків. Це знижує ризик помилок, пов'язаних з людським фактором, і спрощує підготовку аналітичних звітів. Окрім того, удосконалення внутрішнього контролю шляхом регулярних інвентаризацій та аналізу дотримання планових графіків обслуговування сприяє ранньому виявленню проблем і підвищує надійність фінансової звітності. Стандартизація облікових процедур і документів забезпечує єдність підходів у бухгалтерському обліку, що є важливим для адаптації до змін у нормативно-правовій базі.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження з організації і методики обліку і аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів дозволило зробити наступні висновки:

1. Товариство з обмеженою відповідальністю регіональне фондове підприємство «ІНВЕСТОР» засновано у 1997 році, наразі основним видом діяльності є технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів. ТОВ РФП «ІНВЕСТОР» у 2023 році зазнало суттєвого фінансового погіршення в порівнянні з 2022 роком. Зменшення доходу, чистого прибутку та активів разом із чистим збитком свідчить про проблеми в операційній діяльності компанії. Зменшення зобов'язань є позитивним аспектом, але загальний фінансовий стан компанії потребує поліпшення.

2. Українські вчені та інші дослідники зробили вагомий внесок у розвиток методик обліку і аудиту витрат на технічне обслуговування і ремонт автотранспортних засобів. Їхні праці стосуються як практичних аспектів обліку, так і методологічних проблем, що виникають під час проведення аудиту на підприємствах транспортної галузі.

3. Проблеми, з якими стикається організація і методика обліку та аудиту технічного обслуговування і ремонту автотранспортних засобів, є комплексними. Вони охоплюють питання автоматизації облікових процесів, стандартів документування, кваліфікації персоналу та відповідності нормативним вимогам. Вирішення цих проблем вимагає впровадження сучасних технологій, підвищення кваліфікації кадрів та вдосконалення методичних підходів до обліку й аудиту.

4. Нормативно-правове забезпечення обліку і аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів в Україні базується на поєднанні національних законодавчих актів, стандартів бухгалтерського обліку та міжнародних стандартів аудиту. Попри це, існують певні труднощі з організацією цього процесу на практиці, що вимагає вдосконалення методичних підходів і впровадження автоматизованих систем обліку для підвищення

прозорості і ефективності управління витратами на технічне обслуговування автотранспорту.

5. Будь-які витрати, що їх підприємство здійснює для підтримання автомобіля в робочому стані (на технічний огляд, нагляд, обслуговування, ремонт тощо), з метою одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигід від його використання, слід включати до витрат. А отже, витрати на технічне обслуговування - як витрати на підтримання об'єкта основних засобів у робочому стані - списують до витрат у звітному періоді понесення (капіталізацію витрат не здійснюють). Залежно від того, з якою метою використовують авто, визначається стаття витрат у бухгалтерському обліку.

6. Удосконалення організації та методики обліку технічного обслуговування і ремонту автотранспортних засобів спрямоване на підвищення точності і своєчасності відображення витрат, що, в свою чергу, забезпечує ефективне управління автопарком. Застосування сучасних програмних рішень дозволяє знизити ймовірність людських помилок, спрощує аналіз даних і підготовку звітності, а також сприяє більш точному плануванню робіт. Важливим елементом є стандартизація методики обліку, що гарантує відповідність нормативним вимогам і підвищує прозорість фінансових операцій. Також інтеграція процесів планування технічного обслуговування з обліковими функціями дозволяє краще контролювати стан транспортних засобів і уникати непередбачуваних поломок, що впливає на безперебійність операцій. Крім того, важливим фактором є підвищення кваліфікації персоналу, що забезпечує краще розуміння сучасних вимог до обліку і впровадження нових підходів.

7. Аудит технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів має на меті забезпечити точність і достовірність облікових даних, а також підвищити ефективність управління автопарком. Основні завдання цього аудиту включають перевірку відповідності проведених робіт стандартам і нормативам, що гарантує контроль за якістю обслуговування. Аудитори також оцінюють ефективність витрат на технічне обслуговування та ремонти, що дозволяє виявити можливості для оптимізації витрат.

8. Крім того, важливим аспектом є виявлення недоліків у системі управління технічним обслуговуванням, що може призвести до покращення процесів. Внесок аудиту у підвищення прозорості фінансової звітності також має велике значення, адже залучення незалежних фахівців підвищує довіру до фінансової звітності підприємства, що позитивно впливає на його репутацію та привабливість для інвесторів. Отже, аудит сприяє не лише покращенню управлінських рішень, але й забезпеченню контролю за дотриманням нормативних вимог, що є критично важливим для забезпечення ефективності роботи автопарку.

9. Удосконалення організації та методики аудиту технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів є ключовим фактором для підвищення ефективності управління автопарком. Запровадження сучасних програмних засобів дозволяє автоматизувати облікові процеси, забезпечуючи точність і своєчасність фінансових розрахунків. Це знижує ризик помилок, пов'язаних з людським фактором, і спрощує підготовку аналітичних звітів. Окрім того, удосконалення внутрішнього контролю шляхом регулярних інвентаризацій та аналізу дотримання планових графіків обслуговування сприяє ранньому виявленню проблем і підвищує надійність фінансової звітності. Стандартизація облікових процедур і документів забезпечує єдність підходів у бухгалтерському обліку, що є важливим для адаптації до змін у нормативно-правовій базі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гнезділова О. М. Організація обліку та аналізу роботи транспортних засобів аграрних підприємств : автореф. дис. ... канд. екон. наук // О.М. Гнезділова. - 08.06.04. Київ, 2006. - 18 с.
2. Коба О. В. Облік витрат на утримання і експлуатацію автотранспорту на підприємстві. /О.В. Коба, Н.В.Сагайдак, К.С.Туржанська //Економіка і регіон : науковий вісник. ПолтНТУ.2016. №1. С. 132–138.
3. Пушкар І. В. Переваги інноваційних методів управлінського обліку у контексті стратегічного управління витратами./І.В. Пушкар /Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія «Економіка». 2015. Вип. 1-2. С. 111-119.
4. Стельмащук А. М. Рациональне транспортне обслуговування сільськогосподарських підприємств /А.М. Стельмащук // Інноваційна економіка. 2015. № 1. С. 47–54.
5. Костишин Н.С. Особливості аудиту автотранспортних підприємств. 2014. PhD Thesis.
6. ЗАХАРЧЕНКО, В. В.; ДЯГОВЧЕНКО, Ілля Миколайович. *Причини порушення обліку електроенергії та їх виявлення*. 2017. PhD Thesis. Сумський державний університет.
7. АГАЄВ, Р. А., et al. Система управління відходами в циркулярній економіці: фінансові, соціальні, екологічні та енергетичні детермінанти. 2023.
8. ТКАЧЕНКО, Надія Марківна. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність. 2011.
9. БУТИНЕЦЬ, Ф. Ф., et al. ГОТОВА ПРОДУКЦІЯ І ЗБУТ ЯК ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНІ КАТЕГОРІЇ: КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ОЦІНКА. *ББК 65.290-2 я 43*, 839.
10. ГОЛОВАЩЕНКО, О. М., et al. Облік та контроль кредиторської заборгованості. *НАУКОВІ ЗАПИСКИ*, 2011, 45.
11. ПУШКАР, М. С. Господарський облік і суспільство. *Інноваційна економіка*, 2012, 6: 16-22.

12. ПОДА, А. В.; ПАЛАГУТА, А. С.; ШВЕЦЬ, А. М. МЕТОДИЧНІ ТА ТЕХНІЧНІ ПРИЙОМИ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ. *Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»(протокол № 2 від 15 вересня 2020 р.), 2020, 144.*

13. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/996-14> (дата звернення: 10.10.2024)

14. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби" : Наказ; Мінфін України від 27.04.2000 № 92 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0288-00> (дата звернення: 10.10.2024)

15. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку : Наказ; Мінфін України від 31.12.1999 № 318 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0027-00> (дата звернення: 10.10.2024)

16. Податковий кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17> (дата звернення: 10.10.2024)

17. Про затвердження Положення про Міністерство розвитку громад та територій України : Постанова Кабінету Міністрів України; Положення від 30.06.2015 № 460 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/460-2015-%D0%BF> (дата звернення: 10.10.2024)

18. Про автомобільний транспорт : Закон України від 05.04.2001 № 2344-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2344-14> (дата звернення: 10.10.2024)

19. Про затвердження Порядку бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ та внесення змін до деяких нормативно-

правових актів з бухгалтерського обліку бюджетних установ : Наказ; Мінфін України від 02.04.2014 № 372 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0426-14> (дата звернення: 10.10.2024)

20. Про затвердження "Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту" : Наказ; Мінтранс України від 30.03.1998 № 102 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0268-98> (дата звернення: 14.10.2024)

21. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів : Наказ; Мінфін України від 30.09.2003 № 561 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0561201-03> (дата звернення: 14.10.2024)

22. Лист від 09.07.2012 № 12372/6/15-1216, «Щодо витрат на ремонт та витрат по операціях із пов'язаними особами». URL: <https://ips.ligazakon.net/document/DPA1449> (дата звернення: 14.10.2024)

23. Про затвердження Правил надання послуг з технічного обслуговування і ремонту автомобільних транспортних засобів : Наказ; Мінтранс України від 11.11.2002 № 792 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0122-03> (дата звернення: 14.10.2024)

24. Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements. . URL: https://mof.gov.ua/storage/files/2016-2017-IAASB-Handbook-Volume-1_%D1%83%D0%BA%D1%80.pdf (дата звернення: 14.10.2024)

25. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2258-19> (дата звернення: 14.10.2024)

26. Бурлан, С. А.; Руденко, Н. О. Організація і методика аудиту. 2017.

27. Пантелєєв, В. П. Консолідація інформації з регулювання аудиту, організації і методики аудиту в країнах ЄС Економіка: реалії часу, 2020, 1: 91-113.

28. Мусієнко А. М. Інформаційне забезпечення, організація і методика аудиту витрат підприємства. 2020. PhD Thesis.

29. Бондаренко О. М. Навчально-методичний комплекс організація і методика аудиту. 2023.

30. Мулик Я.І. Методичні та організаційні підходи до системи внутрішнього контролю на підприємстві. Агросвіт, 2020, 17-18: 28-38.